

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ
кафедра физической географии мира и образовательных технологий**

ГУРСКАЯ
Надежда Евгеньевна

**ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ НАУЧНОЙ ОЦЕНКИ
ОБЪЕКТОВ МАТЕРИАЛЬНОГО И НЕМАТЕРИАЛЬНО НАСЛЕДИЯ
ЮНЕСКО В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
М. М. Ермолович

Допущена к защите

« ____ » _____ 2025г.

Зав. кафедрой физической географии мира
и образовательных технологий

кандидат географических наук, доцент

_____ А. А. Карпиченко

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Дипломная работа с. 64, рис. 16, литературных источника 47.

ЮНЕСКО, ПРИРОДНОЕ И КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ,
НАЦИОНАЛЬНОЕ НАСЛЕДИЕ, ОХРАНА.

Цель работы – выявить теоретические и практические аспекты научной оценки объектов материального и нематериального наследия ЮНЕСКО в Республике Беларусь, а также определить перспективы их сохранения и популяризации.

Объект исследования данной работы – объекты всемирного наследия Беларуси.

Предметом изучения оценка объектов всемирного наследия.

Дипломная работа посвящена теоретическим и практическим аспектам научной оценки объектов материального и нематериального наследия ЮНЕСКО в Республике Беларусь. Анализируется международная система охраны наследия, основанная на Конвенции 1972 года, где доминируют культурные объекты (78%), особенно в Европе и Северной Америке. Автор отмечает региональные диспропорции, связанные с ограниченными ресурсами и политической нестабильностью в Африке и арабских странах. Подчеркивается роль ЮНЕСКО в разработке критериев включения объектов, таких как уникальность, целостность и аутентичность. Рассматриваются белорусские объекты ЮНЕСКО: материальные (Беловежская пуца, замки Мир и Несвиж, Дуга Струве) и нематериальные (обряды «Колядные цари», «Юрьевский хоровод», соломоплетение, бортничество). Особое внимание уделяется их историко-культурной ценности, текущему состоянию и интеграции в современный контекст. Например, Беловежская пуца выделяется как уникальный пример сохранения биоразнообразия, а замки Радзивиллов – как символы архитектурного синтеза. Беларусь осуществляет активную деятельность по охране наследия: реставрация памятников (Мирский замок, Коложская церковь), цифровизация данных (платформа «Жывая спадчына»), развитие туризма. Выделяются потенциальные кандидаты для номинации в ЮНЕСКО, включая Августовский канал, Спасо-Преображенскую церковь в Полоцке и деревянные храмы Полесья.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца с. 64, мал. 16, літаратурных крыніцы 47.

ЮНЕСКА, ПРЫРОДНАЯ І КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА,
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ СПАДЧЫНА, АХОВА.

Мэта работы-выявіць тэарэтычныя і практычныя аспекты навуковай ацэнкі аб'ектаў матэрыяльнай і нематэрыяльнай спадчыны ЮНЕСКА ў Рэспубліцы Беларусь, а таксама вызначыць перспектывы іх захавання і папулярызацыі.

Аб'ект даследавання дадзенай працы-аб'екты Сусветнай спадчыны Беларусі.

Прадметам вывучэння ацэнка аб'ектаў Сусветнай спадчыны.

Дыпломная праца прысвечана тэарэтычным і практычным аспектам навуковай ацэнкі аб'ектаў матэрыяльнай і нематэрыяльнай спадчыны ЮНЕСКА ў Рэспубліцы Беларусь. Алізуецца міжнародная сістэма аховы спадчыны, заснаваная на Канвенцыі 1972 года, дзе дамінуюць культурныя аб'екты (78%), асабліва ў Еўропе і Паўночнай Амерыцы. Аўтар адзначае рэгіянальныя дыспрапорцыі, звязаныя з абмежаванымі рэсурсамі і палітычнай нестабільнасцю ў Афрыцы і арабскіх краінах. Падкрэсліваецца роля ЮНЕСКА ў распрацоўцы крытэрыяў уключэння аб'ектаў, такіх як унікальнасць, цэласнасць і аўтэнтычнасць. Разглядаюцца Беларускія аб'екты ЮНЕСКА: матэрыяльныя (Белавежская пушча, замкі мір і Нясвіж, Дуга Струвэ) і нематэрыяльныя (абрады «Калядныя цары», «Юр'еўскі карагод», саломаліцтва, бортніцтва). Асабліва ўвага надаецца іх гісторыка-культурнай каштоўнасці, бягучаму стану і інтэграцыі ў сучасны кантэкст. Напрыклад, Белавежская пушча вылучаецца як унікальны прыклад захавання біяразнастайнасці, а замкі Радзівілаў – як сімвалы архітэктурнага сінтэзу. Беларусь ажыццяўляе актыўную дзейнасць па ахове спадчыны: рэстаўрацыя помнікаў (Мірскі замак, Каложская царква), лічбавізацыя дадзеных (платформа «Жывая спадчына»), развіццё турызму. Вылучаюцца патэнцыйныя кандыдаты для намінацыі ў ЮНЕСКА, уключаючы Аўгустоўскі канал, Спаса-Праабражэнскую царкву ў Полацку і драўляныя храмы Палесся.

ABSTRACT

Thesis p. 64, fig. 16, literary sources 47.

UNESCO, NATURAL AND CULTURAL HERITAGE, NATIONAL HERITAGE, PROTECTION.

The purpose of the work is to identify the theoretical and practical aspects of the scientific assessment of UNESCO tangible and intangible heritage sites in the Republic of Belarus, as well as to determine the prospects for their preservation and popularization.

The object of research of this work is the World Heritage sites of Belarus.

The subject of the study is the assessment of World Heritage sites.

The thesis is devoted to the theoretical and practical aspects of the scientific assessment of UNESCO's tangible and intangible heritage sites in the Republic of Belarus. The international heritage protection system based on the 1972 Convention is being implemented, which is dominated by cultural sites (78%), especially in Europe and North America. The author notes regional imbalances related to limited resources and political instability in Africa and Arab countries. UNESCO's role in developing criteria for the inclusion of sites, such as uniqueness, integrity and authenticity, is emphasized. The Belarusian UNESCO sites are considered: material (Belovezhskaya Pushcha, Mir and Nesvizh castles, Struve Arc) and non-material (rites of "Christmas Carols", "Yurievsky round dance", straw weaving, bee-keeping). Special attention is paid to their historical and cultural value, current status and integration into the modern context. For example, Belovezhskaya Pushcha stands out as a unique example of biodiversity conservation, and Radziwill castles stand out as symbols of architectural synthesis. Belarus is actively involved in heritage protection: restoration of monuments (Mir Castle, Kolozhskaya Church), digitalization of data (Zhyvaya Spadchyna platform), development of tourism. Potential candidates for UNESCO nomination are highlighted, including the Augustow Canal, the Transfiguration Church in Polotsk and the wooden temples of Polesie.